

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-02169/2018-ERU

V Praze dne 7. března 2018

Č. j. 02169-4/2018-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-02169/2018-ERU s obviněným z přestupku, společností **STAVAK spol. s r.o.**, se sídlem Žižkova 832, 580 01 Havlíčkův Brod, IČO: 150 58 786, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o:

I. Obviněný z přestupku, společnost **STAVAK spol. s r.o.**, se sídlem Žižkova 832, 580 01 Havlíčkův Brod, IČO: 150 58 786 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl pomocí zemního mechanismu (bagr) dne 6. září 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Veselý Žďár u nemovitosti č. p. ■■■ zemní práce v souvislosti se stavbou „Tlaková kanalizace od jižních domků Veselý Žďár“, při kterých došlo k poškození středotlakového plynovodu PE DN 50, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 17 000 Kč** (slovy: sedmnáct tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu, vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 06118.

Odůvodnění

Dne 12. prosince 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 24. ledna 2018 Protokol o kontrole

č. ██████, č. j. 12799-8/2017-ERU. Proti kontrolnímu zjištění obsaženému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námitky.

Dne 2. ledna 2018 bylo Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) doručeno oznámení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, obvodního oddělení Havlíčkův Brod (dále jen „Policie ČR“), společně se spisovým materiálem č. j. ██████, o přestupku, kterého se měl dne 6. září 2017 v obci Veselý Žďár č. p. ██████ dopustit ██████, zaměstnanec účastníka řízení, tím, že pomocí zemního mechanismu (bagr) prováděl zemní práce v souvislosti se stavbou „Tlaková kanalizace od jižních domků Veselý Žďár“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE DN 50. Po prostudování podkladů Policie ČR správní orgán překvalifikoval podezření ze spáchání přestupku fyzickou osobou na spáchání přestupku zaměstnavatelem pana ██████, kterým je účastník řízení.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 12799/2017-ERU a ve spisu Policie ČR sp. zn. ██████, které byly převzaty do správního spisu dne 5. března 2018, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly vedené pod sp. zn. 12799/2017-ERU bylo zjištěno, že zemní práce na stavbě „Tlaková kanalizace od jižních domků Veselý Žďár“ (dále jen „stavba“) prováděl účastník řízení na základě Smlouvy o dílo č. ██████ uzavřené dne 27. února 2017 s Obcí Veselý Žďár. Dne 21. srpna 2017 došlo k předání staveniště mezi Obcí Veselý Žďár a účastníkem řízení, o čemž svědčí zápis z téhož dne.

Dne 15. srpna 2017 na základě žádosti účastníka řízení vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření zn. ██████ s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Ve vyjádření se uvádí, že při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení, včetně přesného určení uložení plynárenského zařízení, je investor povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 18. srpna 2017 s platností 2 měsíců, o čemž byl vyhotoven Protokol o vytyčení. Vedení trasy bylo vizuálně vyznačeno v terénu barvou. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníku řízení před zahájením prací prokazatelně známa.

Dne 6. září 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Veselý Žďár u nemovitosti č. p. ██████ při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k proražení středotlakého plynovodu PE DN 50 (dále také „plynárenské zařízení“) lžicí bagru obsluhovaného zaměstnancem účastníka řízení.

Policie ČR provedla dne 6. září 2017 na místě šetření, při kterém zjistila, že výkop se nacházel ve vzdálenosti 350 cm od hlavní silnice. Ve vzdálenosti 290 cm od skříně uzávěru plynu se ve výkopu v hloubce 1 m pod povrchem nacházela obnažená část plynového potrubí, které směřovalo příčně přes výkop od silnice směrem k louce. Ve vzdálenosti 15 cm nad plastovým potrubím se v zemi nacházela část žluté plastové sítě. V okolí obnaženého potrubí

se vyskytovala zemina hnědé barvy. Na místě přítomný zaměstnanec společnosti GridServices s. r. o. Policii ČR sdělil, že plynárenské zařízení bylo vytyčeno správně, což doložil fotodokumentací, zejména pak situačním nákresem, který byl součástí vyjádření správce plynárenského zařízení ke stavbě. Policie ČR provedla náčrtek místa poškození plynárenského zařízení.

Dne 21. září 2017 Policii ČR do úředního záznamu o podání vysvětlení uvedl strojník účastníka řízení, pan [REDAKCE], že sítě byly v místě stavby označené sprejem na zemi. Pan [REDAKCE] prováděl práce pomocí bagru cca 1 m od vytyčené trasy. Následně v hloubce 1,1 m o něco zavadil a začal unikat plyn. Ihned zavolali pohotovostní službu a provedli očištění potrubí v místě poškození, aby bylo místo lépe přístupné pro opravu. Ochranná fólie byla uložena těsně nad poškozeným potrubím, které bylo zasypano pouze hlínou a nebylo vůbec vidět, že by tam vedlo nějaké potrubí. Vysvětlení pana [REDAKCE] potvrdil pan [REDAKCE], stavbyvedoucí účastníka řízení.

Kontrolnímu orgánu účastník řízení zaslal dne 15. prosince 2017 svoje stanovisko, v němž sdělil, že k poškození plynárenského zařízení došlo při výstavbě tlakové kanalizace. Hloubení rýhy bylo prováděno strojně a ručním kopáním, dočišťováním rýhy. Plynárenské zařízení bylo před zahájením zemních prací vytyčeno (barvou) a byla provedena ruční sonda. V místě havárie se potrubí podle vytyčení lámalo a odklánělo směrem od komunikace, zaměstnanci tedy předpokládali, že se zde již plynovodní potrubí nenachází. V místě poškození nebylo potrubí zapískováno a výstražná fólie byla položena cca 7 cm nad potrubím.

Dne 31. října 2017 Policii ČR do úředního záznamu o podání vysvětlení uvedl pan [REDAKCE], zaměstnanec společnosti innogy, který prováděl vytyčení plynárenského zařízení, že vytyčení provedl v délce asi 20 metrů. Vytyčení se provádí tak, že zařízení s tolerancí asi 1 cm určí měděný drát uložený v zemi vedle středotlakého plynového potrubí. Dne 6. listopadu 2017 výpověď doplnil o skutečnost, že středotlaké plynové potrubí u obce Veselý Žďár bylo již v minulosti poškozené a tedy opravované. V důsledku opravy může dojít k částečnému vybočení potrubí. Měděný drát, který by měl být vždy asi po dvou metrech k potrubí připevněn izolační páskou, která se však vlivem dalších prací, například při zahazování výkopu, může poškodit a může dojít k posunutí měděného drátu.

Dne 21. listopadu 2017 pak při výslechu osoby podezřelé pan [REDAKCE] dále uvedl, že se domníval, že vytyčené plynárenské zařízení bude pokračovat rovně, ale zrovna v místě, kde končilo barevné označení, se ve směru od domu č. p. [REDAKCE] na Veselý Žďár potrubí stáčelo doprava, což nečekal, a proto zrovna na místě ukončení barevného vyznačení trasy plynárenského zařízení toto poškodil. V místě již byla dříve prováděna nějaká oprava plynovodu, protože opravené potrubí bylo mírně vybočeno, nebyla tam výsypka z písku a ani fólie nebyla správně umístěna ve vzdálenosti 25 cm nad potrubím.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE] ze dne 27. září 2017 k úniku plynu do ovzduší v množství 165 m³ a k přerušení dodávky plynu 3 konečným zákazníkům.

Náklady na opravu poškozeného plynárenského zařízení a únik plynu vyčíslila společnost GasNet s. r. o. na částku [REDAKCE] Kč. Způsobená škoda byla společností GasNet

s.r.o. dne 27. října 2017 účastníkem řízení uhrazena bezzbytku, což doložil kopií potvrzení o provedení platby.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil.

V projednávaném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení bylo přitom dostatečným způsobem prokázáno z podkladů obsažených ve správním spisu, že účastník řízení měl před zahájením výkopových prací k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení. Plynárenské zařízení bylo rovněž vytyčeno a v terénu vyznačeno barvou. Existence plynárenského zařízení v zájmovém území stavby tak byla účastníku řízení známa. Přesto zemní práce v blízkosti plynárenského zařízení prováděl zemním mechanismem (bagr). Z těchto okolností je zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností.

Správní orgán rovněž poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezpečné a spolehlivé dodávce zemního plynu odběratelům. To v praxi znamená, že v případě provádění jakékoliv činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy i mimo ně, je nutno konat tuto činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jejího provozu, či k jejímu poškození.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním v projednávaném případě porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky (škodlivostí přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V projednávaném případě došlo k poškození plynovodu, k úniku plynu do ovzduší a navíc i k přerušení dodávky plynu 3 konečným zákazníkům. Lze proto konstatovat, že byla naplněna určitá míra společenské škodlivosti, neboť jednáním účastníka řízení došlo k porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy a k poškození plynárenského zařízení.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, když v rozporu s podmínkami správce distribuční soustavy prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prostřednictvím strojního mechanismu. Právě způsob, jakým účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prováděl, byl hlavní příčinou poškození plynárenského zařízení. Účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně, jak vyplývá z jeho vyjádření i z příslušných protokolů o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení. Provádění stavební činnosti za pomoci stroje však bylo v rozporu s podmínkou stanovenou správcem plynárenského zařízení v bodě 6) stanoviska zn. 5001567645 ze dne 15. srpna 2017. Správní orgán je tak toho názoru, že si účastník řízení nepočínal při výkopových pracích dostatečně opatrně, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo, a nevynaložil tak veškeré možné úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení zákonné povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona pokutu, až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným v příkazním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Při stanovení pokuty vyhodnotil správní orgán provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení v rozporu s podmínkami správce distribuční soustavy prostřednictvím zemního stroje jako přitěžující okolnost. Účastník řízení si s ohledem na předmět své činnosti měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení a jeho bezprostřední blízkosti je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností, tedy bez použití zemního stroje. Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod, tedy z hlediska energetického, zařízení většího významu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku malého množství plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 3 konečným zákazníkům, což hodnotí správní orgán pouze jako mírně přitěžující okolnosti.

Jako polehčující okolnost vyhodnotil správní orgán, že účastník řízení měl před prováděním stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení k dispozici stanovisko správce tohoto zařízení a znal jeho polohu na základě provedeného

vytyčení v terénu. Správní orgán sice vzal v úvahu tvrzení účastníka řízení, že plynárenské zařízení bylo poškozeno v místě, kde došlo k vybočení tohoto zařízení z dosavadního směru, avšak z fotodokumentace je patrné, že tato odchylka od dosavadního směru nepřesáhla hodnotu 1 m, z čehož vyplývá, že účastník řízení práce prováděl stále v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Při stanovení výše uložené pokuty vyhodnotil správní orgán rovněž jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení, tedy provedení přípravných prací pro opravu a úhradu škody způsobené provozovateli distribuční soustavy.

Pískový obsyp, jehož neexistenci účastník řízení namítá a šetření Policie ČR potvrdilo, slouží výhradně k ochraně potrubí před poškozením tíhou zeminy nebo přejezdem mechanismů. Výstražná fólie má sloužit právě jako varování, že se v místě nachází nějaké plynárenské zařízení. Z fotodokumentace je jasně patrné, že se zbytky potrhane fólie v místě výkopu nacházejí, avšak jsou, jak potvrdilo i šetření Policie ČR, uloženy ve vzdálenosti pouhých 15 cm nad potrubím, což správní orgán považuje též za okolnost polehčující. Účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Z Výkazu zisku a ztrát účastníka řízení uveřejněného ve sbírce listin Veřejného rejstříku za rok 2017 zpracovaného ke dni 30. září 2017 činil výsledek hospodaření po zdanění [REDAKCE] Kč za účetní období. Vzhledem k tomu, že účastník řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastník řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k majetkovým poměrům účastníka řízení proto v žádném případě nelze hovořit o tom, že by pokuta ve výši uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí mohla být pro účastníka řízení likvidační. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha